

2473**ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW**

z dnia 2 listopada 2004 r.

w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych (miejskich) niektórych czynności

Na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych (Dz. U. Nr 123, poz. 779, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 oraz z 2003 r. Nr 130, poz. 1190) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa zakres i sposób:

- 1) legitymowania osób w uzasadnionych przypadkach w celu ustalenia ich tożsamości,
- 2) ujęcia osób stwarzających w sposób oczywisty bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia, i niezwłocznego doprowadzenia do najbliższej jednostki Policji,
- 3) żądania niezbędnej pomocy od instytucji państwowych i samorządowych,
- 4) zwracania się, w nagłych przypadkach, o pomoc do jednostek gospodarczych prowadzących działalność w zakresie użyteczności publicznej oraz organizacji społecznych, jak również do każdej osoby o udzielenie doraźnej pomocy na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2002 r. Nr 7, poz. 58, z późn. zm.¹⁾),
- 5) obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych

— przez strażników gminnych (miejskich).

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) ustawie — należy przez to rozumieć ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o strażach gminnych;
- 2) straży — należy przez to rozumieć straż gminną (miejską);
- 3) komendancie — należy przez to rozumieć komendanta straży gminnej (miejskiej);
- 4) strażniku — należy przez to rozumieć strażnika gminnego (miejskiego).

§ 3. Strażnik ma prawo legitymowania osoby, gdy ustalenie jej tożsamości jest niezbędne do wy-

konania zadań określonych w art. 10 i 11 ustawy, w celu:

- 1) identyfikacji osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa lub wykroczenia, ujętej na miejscu zdarzenia lub w pościgu podjętym bezpośrednio po popełnieniu przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) ustalenia świadków zdarzenia.

§ 4. 1. Tożsamość osoby legitymowanej ustala się na podstawie:

- 1) niebudzącego wątpliwości dokumentu, zaopatrzonego w fotografię i oznaczonego numerem lub serią;
- 2) oświadczenia osoby, której tożsamość ustalono na podstawie dokumentu, o którym mowa w pkt 1.

2. Strażnik dokonuje sprawdzenia okazanego dokumentu pod względem zgodności danych personalnych w nim zawartych z tożsamością osoby legitymowanej.

§ 5. 1. Przystępując do legitymowania, strażnik używa osobę legitymowaną do okazania dokumentu, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 1.

2. Strażnik, przystępując do legitymowania osoby, jest obowiązany podać:

- 1) stanowisko oraz imię i nazwisko;
- 2) przyczynę podjęcia czynności.

§ 6. Strażnik jest obowiązany udokumentować w notatniku służbowym dane dotyczące osoby legitymowanej, rodzaju dokumentu lub oświadczenia, o którym mowa w § 4 ust. 1 pkt 2, które stanowiły podstawę do ustalenia tożsamości, czasu, miejsca oraz podstawy prawnej i faktycznej podjęcia czynności legitymowania.

§ 7. 1. Dokonując ujęcia osoby, o którym mowa w art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy, strażnik jest obowiązany:

- 1) wezwać osobę do zachowania zgodnego z prawem i odstąpienia od wykonywania czynności stwarzających, w sposób oczywisty, bezpośrednie zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzkiego, a także dla mienia;
- 2) poinformować osobę o ujęciu i jego przyczynach oraz uprzedzić o obowiązku zastosowania się do wydawanych poleceń;

¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 19, poz. 185, Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 731, Nr 113, poz. 984, Nr 115, poz. 996, Nr 153, poz. 1271, Nr 176, poz. 1457 i Nr 200, poz. 1688, z 2003 r. Nr 90, poz. 844, Nr 113, poz. 1070, Nr 130, poz. 1188 i 1190, Nr 137, poz. 1302, Nr 166, poz. 1609, Nr 192, poz. 1873 i Nr 210, poz. 2036 oraz z 2004 r. Nr 171, poz. 1800, Nr 179, poz. 1842 i Nr 210, poz. 2135.

- 3) zażądać od osoby ujętej dobrowolnego wydania broni lub innego niebezpiecznego narzędzia, które mogą służyć do popełnienia przestępstwa lub wykroczenia albo stanowić dowody rzeczowe lub podlegać przepadkowi, i sprawdzić, czy osoba ta zastosowała się do żądania;
- 4) odebrać oraz zabezpieczyć broń i inne niebezpieczne narzędzie, o których mowa w pkt 3, w przypadku odmowy wydania broni lub innego niebezpiecznego narzędzia;
- 5) wylegitymować osobę ujętą w celu ustalenia jej tożsamości;
- 6) udokumentować fakt żądania i odebrania broni i innego niebezpiecznego narzędzia, o których mowa w pkt 3 i 4, oraz przekazać je Policji.

2. Przy podejmowaniu czynności, o których mowa w ust. 1, strażnik, w uzasadnionych przypadkach, ma prawo użycia środków przymusu bezpośredniego, o których mowa w art. 14 ust. 2 ustawy.

3. Czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być wykonywane w sposób możliwie najmniej naruszający dobra osobiste osoby, w stosunku do której zostały podjęte.

§ 8. 1. Strażnik ma obowiązek udzielenia pierwszej pomocy osobie ujętej, która ma widoczne obrażenia ciała lub utraciła przytomność.

2. Osobie ujętej należy zapewnić pomoc lekarską, w szczególności gdy:

- 1) zachodzą okoliczności określone w ust. 1;
- 2) osoba ujęta żąda niezwłocznego zbadania przez lekarza;
- 3) osoba ujęta oświadczy, że cierpi na schorzenia wymagające stałego lub okresowego leczenia, którego przerwanie zagrażałoby jej życiu lub zdrowiu;
- 4) z posiadanych przez strażnika informacji lub z okoliczności ujęcia wynika, że osoba ujęta może być chora zakaźnie.

§ 9. Strażnik jest obowiązany sporządzić i przekazać jednostce Policji, wraz z osobą ujętą, notatkę zawierającą dane osobowe ujętej osoby, czas, miejsce oraz przyczyny i okoliczności ujęcia.

§ 10. 1. Z żądaniem lub wnioskiem, o których mowa w § 1 pkt 3 i 4, zwraca się na piśmie komendant lub upoważniony przez niego strażnik.

2. Żądanie lub wniosek powinny zawierać określenie podstawy prawnej, rodzaju i zakresu pomocy, uzasadnienie faktyczne oraz upoważnienie dla strażnika.

3. Z żądaniem lub wnioskiem strażnicy zwracają się do kierowników podmiotów wymienionych w § 1 pkt 3 i 4, a w przypadku ich nieobecności — do upoważnionych przez nich osób.

4. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przy zwracaniu się o pomoc do każdej osoby.

§ 11. 1. Strażnik korzysta z pomocy osób i podmiotów, o których mowa w § 1 pkt 3 i 4, na podstawie wyrażonej przez nie pisemnej zgody.

2. Zgoda taka nie jest wymagana w przypadku:

- 1) działania w obronie koniecznej lub w stanie wyższej konieczności;
- 2) ratowania życia lub zdrowia ludzkiego, a także mienia, w przypadku katastrof i klęsk żywiołowych.

3. W przypadkach, o których mowa w ust. 2, do żądania lub zwracania się o udzielenie pomocy jest uprawniony każdy strażnik. Przepisów § 10 ust. 1, 2 i 4 nie stosuje się.

4. Strażnik, występujący z żądaniem lub z wnioskiem o udzielenie pomocy, jest obowiązany poinformować podmiot lub osobę, do której się zwraca, o istnieniu sytuacji, o której mowa w ust. 2, oraz o podstawie prawnej, rodzaju i zakresie wymaganej pomocy.

5. Strażnik, zwracając się z żądaniem lub wnioskiem o udzielenie pomocy w przypadkach, o których mowa w ust. 2, jest obowiązany okazać legitymację służbową.

§ 12. O skorzystaniu z pomocy, jej zakresie i rodzaju pomocy strażnik informuje niezwłocznie swojego przełożonego, a następnie sporządza notatkę służbową.

§ 13. 1. Strażnik jest obowiązany wydać pokwitowanie na otrzymane, w ramach pomocy, rzeczy lub dokumenty.

2. Pokwitowanie powinno zawierać:

- 1) imię i nazwisko strażnika, jego numer służbowy i stanowisko, a także pełną nazwę jednostki straży, w której jest zatrudniony;
- 2) miejsce, datę i godzinę przejęcia rzeczy lub dokumentu;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela rzeczy lub dokumentu;
- 4) określenie rzeczy lub dokumentu, a w odniesieniu do pojazdu — także markę, numer rejestracyjny, ilość paliwa oraz przebieg według wskazań licznika zainstalowanego w pojeździe;

- 5) opis ewentualnych uszkodzeń rzeczy lub dokumentu;
- 6) pouczenie o prawie do odszkodowania;
- 7) określenie miejsca i, w miarę możliwości, terminu zwrotu rzeczy lub dokumentu;
- 8) podpis strażnika oraz właściciela lub osoby przez niego upoważnionej.

3. W przypadkach uzasadnionych koniecznością niezwłocznego działania, w szczególności ratowania życia lub zdrowia ludzkiego albo mienia, strażnik może odstąpić od wydania pokwitowania i ustnie poinformować właściciela o danych określonych w ust. 2 pkt 1, 6 i 7.

4. Jeżeli w pokwitowaniu nie określono terminu zwrotu rzeczy lub dokumentu oraz w przypadku, o którym mowa w ust. 3, strażnik jest obowiązany zwrócić rzecz lub dokument niezwłocznie po wykonaniu czynności służbowych.

§ 14. 1. Zwrot rzeczy lub dokumentu odbywa się w terminie i miejscu uzgodnionym z właścicielem.

2. W razie wykonania czynności służbowych przed uzgodnionym terminem albo ustania potrzeby korzystania z rzeczy lub dokumentu, należy je niezwłocznie zwrócić właścicielowi.

§ 15. 1. Zwrot rzeczy lub dokumentu dokumentuje się protokolarnie. Protokół powinien zawierać:

- 1) imię i nazwisko strażnika dokonującego zwrotu, a także pełną nazwę jednostki straży, w której jest zatrudniony;
- 2) miejsce, datę i godzinę zwrotu rzeczy lub dokumentu;
- 3) imię i nazwisko lub nazwę oraz adres właściciela albo osoby upoważnionej do odbioru rzeczy lub dokumentu;
- 4) określenie rzeczy lub dokumentu oraz opis ich stanu po użyciu przez strażnika, ze wskazaniem ewentualnych uszkodzeń powstałych w trakcie użycia, a w odniesieniu do pojazdu — także markę, numer rejestracyjny, ilość paliwa oraz przebieg według wskazań licznika zainstalowanego w pojeździe;
- 5) oświadczenie osoby, o której mowa w pkt 3, o stanie odbieranej rzeczy lub dokumentu;
- 6) podpisy strażnika dokonującego zwrotu rzeczy lub dokumentu oraz osoby, o której mowa w pkt 3.

2. W razie zgłoszenia przez osobę, o której mowa w ust. 1 pkt 3, zastrzeżeń co do określonych w protokole danych dotyczących stopnia uszkodzenia lub zużycia rzeczy lub dokumentu, jednostka straży dokonu-

jąca zwrotu może powołać, w terminie 7 dni, rzeczoznawcę w celu rozpatrzenia zgłoszonych zastrzeżeń. Ustosunkowanie się do zastrzeżeń powinno nastąpić nie później niż 30 dni od daty ich zgłoszenia.

§ 16. Przepisy § 12—15, dotyczące właściciela rzeczy lub dokumentu, stosuje się odpowiednio do ich posiadacza.

§ 17. 1. Strażnik ma prawo do obserwowania i rejestrowania przy użyciu środków technicznych obrazu zdarzeń w miejscach publicznych, gdy czynności te są niezbędne do wykonywania zadań określonych w art. 10 i 11 ustawy, w celu:

- 1) utrwalania dowodów popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) przeciwdziałania przypadkom naruszania spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- 3) ochrony obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej.

2. Strażnik jest obowiązany do dokumentowania następujących informacji z przebiegu czynności, o których mowa w ust. 1: daty, godziny rozpoczęcia i zakończenia czynności oraz opisu zdarzenia, ze wskazaniem miejsca i wyniku obserwacji.

§ 18. 1. Zarejestrowany obraz zdarzeń, niezawierający dowodów pozwalających na wszczęcie postępowania karnego albo postępowania w sprawach o wykroczenia lub dowodów mających znaczenie dla toczących się takich postępowań, przechowuje się przez okres co najmniej jednego miesiąca, a następnie podlega zniszczeniu.

2. Z czynności, o której mowa w ust. 1, sporządza się protokół. Protokół powinien zawierać w szczególności:

- 1) czas i miejsce zarejestrowanego obrazu zdarzeń podlegającego zniszczeniu;
- 2) sposób zniszczenia;
- 3) imię, nazwisko i stanowisko służbowe osoby dokonującej zniszczenia;
- 4) czas i miejsce zniszczenia;
- 5) podpis osoby dokonującej zniszczenia.

§ 19. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie zakresu i sposobu wykonywania przez strażników gminnych niektórych czynności (Dz. U. Nr 84, poz. 536).

§ 20. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *M. Belka*